

El sacerdoci còsmic de Raimon Panikkar

Ignasi Moreta

Fa una setmana es va publicar en aquest diari un reportatge encapçalat amb el títol "El dia que Panikkar va demanar perdó". A partir del testimoni de dos sacerdots de l'Opus Dei, Josep-Ignasi Saranyana i Ferran Blasi, l'article resseguia el pas de Raimon Panikkar per l'Opus Dei (1940-1966), així com els fets relacionats amb la suspensió i la restitució de l'exercici del seu ministeri sacerdotal (2008).

Les relacions entre Panikkar i l'Opus Dei van ser conflictives des de ben aviat. Fins a quatre amonestacions canòniques va rebre Panikkar al llarg dels anys de pertinença a l'Obra. El 1966 esclata la crisi definitiva. Escrivà de Balaguer envia dos emissaris a buscar Panikkar a Bonn, on participava en uns actes acadèmics. Li deixen pronunciar les seves conferències i a continuació és dut a Roma, on se'l sotmet a una mena de judici en una situació d'incomunicació amb l'exterior ("retingut contra la meua voluntat", explicarà anys més tard a alguns amics seus), fruit de la qual es determina l'expulsió de l'Opus Dei. Panikkar continuarà, però, com a sacerdot, incardinat a Varanasi (Índia). A diferència d'al-

I. MORETA, professor de la UPF, editor de *Fragments i comissari de l'any Raimon Panikkar*

tres exnumeraris, Panikkar mai no va voler criticar públicament l'Opus Dei. A TV3 va dir que no es penedia ni d'haver-hi entrat ni d'haver-ne sortit. Si ocasionalment rebia algun sacerdot de l'Obra, ho feia amb afecte, sense cap mena d'acritud contra la institució a la qual havia pertangut durant 26 anys. Però en cap cas

menta, 2014), que conté una documentada reconstrucció dels fets.

D'altra banda, és sabut que el 6 de desembre de 1984 Raimon Panikkar va contraure matrimoni civil. D'acord amb el Codi de Dret Canònic, el matrimoni és incompatible amb l'exercici del ministeri sacerdotal, motiu pel

1987), en el curs dels fecunds diàlegs que hi va mantenir.

Les gestions per a la regularització de la situació canònica de Panikkar no les va fer ni l'Opus Dei ni el monestir de Montserrat, com s'explicava, sinó el sacerdot diocesà Jesús Silvestre, aleshores rector de Tavertet, que va al·legar davant la Congregació per al Clergat que Panikkar no feu mai vida marital i que el matrimoni no s'havia consumat. La Congregació va escriure al bisbe de Vic, Romà Casanova, demanant-li que gestionés la situació amb caritat i suavitat. Atès que la falta canònica era pública, Casanova va exigir a Panikkar una rectificació pública. Sempre amb la mediació de Silvestre i amb l'assessorament del savi Josep Torras Rodergas, exmonjo de Montserrat, Panikkar i el bisbe van pactar un text de retractació. Un vespre glacial del 15 de febrer del 2008, un Panikkar de 89 anys va concelebrar amb Silvestre una missa a l'església parroquial de Tavertet, missa prèviament anunciada al poble amb el toc de les campanes, d'acord amb els costums eclesiàstics multiseculars. Durant l'homília, en una església pràcticament buida, Panikkar va fer explícita la retractació. El bisbe va visitar Panikkar l'endemà mateix per escenificar la reconciliació, i el 3 d'abril d'aquell mateix any va comunicar als arxiprestos del bisbat l'aixecament de la suspensió.

La retractació de Panikkar va ser un mer formalisme exigít pel bisbe que en res no afectava les qüestions pràctiques: no es va divorciar ni va deixar d'estar en contacte amb la seva família. No s'ha de magnificar un acte administratiu per intentar apropiarse de Panikkar i acostar-lo a una teologia de la qual feia dècades que se sentia molt lluny. El posicionament de Panikkar, crític amb la institucionalització del sacerdoci tal com la regula el dret canònic, es va mantenir intacte. Som en un cas clar d'*Eppur si muove*. Panikkar sempre va defensar que ell era sacerdot "segons l'orde de Melquisedec". Melquisedec és el sacerdot pagà que, com

Les relacions entre Panikkar i l'Opus Dei van ser conflictives, però mai no va voler criticar la institució

indica la Bíblia, va beneir Abraham, cosa que entronca el judeocristianisme amb el sacerdoci preabrahàmic. Ser sacerdot segons l'orde de Melquisedec vol dir entendre el sacerdoci com una condició que va molt més enllà del dret canònic.

Sacerdocí còsmic que es remunta a la nit dels temps. Pur Panikkar.●

JORDI RIBOT

es pot defensar un acostament real de l'últim Panikkar a l'Opus Dei. Alguns estudiosos han parlat de les relacions de Panikkar amb l'Opus Dei criminalitzant la institució. Altres ho fan defensant-la tant sí com no. El relat més matís i equilibrat continua sent, des del meu punt de vista, el que ofereix Maciej Bielawski a *Panikkar. Una biografia* (Frag-

ment, 2014), que conté una documentada reconstrucció dels fets. D'altra banda, és sabut que el 6 de desembre de 1984 Raimon Panikkar va contraure matrimoni civil. D'acord amb el Codi de Dret Canònic, el matrimoni és incompatible amb l'exercici del ministeri sacerdotal, motiu pel

LLUITEM CONTRA LA POBRESA

t'hi apuntes?

www.mansunides.org

Mans Unides
CAMPANYA CONTRA LA FAM

902 40 07 07

